

Taxor, avgifter och ersättningar

inom

äldre- och handikappomsorgen

2018

Antagen av kommunfullmäktige 2017-12-12, § 91

Allmänt om avgifterna

Taxan baseras på regeringens proposition 2000/01:149 tagen av riksdagen den 14 november 2001. Lagrummen som taxan baseras på är Socialtjänstlagen (2001:453) och Hälso- och sjukvårdslagen (2018:30). Reglerna om förbehållsbelopp, högkostnadsskydd och förvaltningsbesvär trädde i kraft den 1 juli 2002. Reglerna om inkomstberäkning trädde i kraft 1 januari 2003. Konsumentverkets rekommendationer ligger också till grund för en del beräkningar. Taxor och avgifter regleras automatiskt varje år med utgångspunkt från ovanstående beräkningsgrunder. Kommunens timtaxa för hemtjänst/omvårdnadsavgift prövas årligen.

För varje enskild ska genom beslut fastställas:

- Avgiftsunderlag (inkomst)
- Förbehållsbelopp
- Avgiftsutrymme
- Avgift

Avgiftsunderlag

Avgiftsunderlaget är lika med den enskildes nettoinkomst och beräknas av:

- Förfärvsinkomster som är skattepliktiga enligt inkomstskattelagstiftningen
- Inkomst av kapital med reducering av aktuell skatt
- Vissa andra inkomster, t ex bostadsstöd, pensionsförsäkringar och livräntor

Den beräknade inkomsten för de närmaste tolv månaderna omräknas till inkomst per månad. Vid beräkning av taxerad inkomst inräknas begravningsavgift som skatt. Däremot inräknas inte medlemsavgift till Svenska kyrkan eller annat trossamfund.

Kommunen hämtar uppgifter om bl. a pension och bostadstillägg från Försäkringskassan. Skattefria inkomster som t ex inkomster från utlandet, stipendier, bostadstillägg och särskilt bostadstillägg anses som inkomst.

För sammanboende makar och registrerade partners lägg inkomsterna ihop och utgör hälften av summan för var och en. För sammanboende beräknas inkomsten var för sig. När det gäller makar och registrerade partners så utgår avgiften från ett gemensamt avgiftsutrymme. Kapitalinkomst beräknas enligt den 31 december året innan. Förmögenhet påverkar inte avgiftsunderlagets storlek.

Förbehållsbelopp/minimibelopp

Med förbehållsbelopp menas ett lägsta belopp (minimibelopp) som den enskilde ska ha kvar efter skatt, hyra (eller kostnad för eget boende) samt avgift för hemtjänst eller omvårdnad i särskilt boende.

Förbehållsbeloppet utgörs dels av:

- Ett i lag fastställt schablonbelopp
- Ett individuellt belopp

Förbehållsbeloppet avser täcka kostnader för:

- Kläder och skor
- Fritid
- Hygien
- Förbrukningsvaror
- Dagstidning, telefon och TV-avgift
- Möbler och husgeråd
- Hemförsäkring
- Hushållsel
- Resor
- Tandvård
- Öppen hälso- och sjukvård
- Läkemedel
- Livsmedel

För år 2018 är prisbasbeloppet 45 500 kronor.

Förbehållsbeloppet som gäller för ensamboende ska utgöra lägst en tolftedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet. För 2018 motsvarar det 5 136 kr/månad.

Förbehållsbeloppet för var och en av sammanlevande makar, registrerade partner eller sambor skall utgöra en tolftedel av 1,1446 gånger prisbasbeloppet. För 2018 motsvarar det 4 340 kr/månad.

Personer med funktionshinder som är 60 år och yngre bör enligt propositionen 2000/01 efter individuell prövning få en uppräknings med högst tio procent av förbehållsbeloppet.

Schablonbelopp livsmedel

I schablonbeloppet ingår livsmedel, alla måltider med 1 880 kr (enligt konsumentverkets beräkning av råvarukostnad för personer 75 år och äldre). Förbehållsbeloppet ska höjas med den del av kommunens måltidspris som överstiger 1 880 kr för 2018.

Individuellt belopp

Förbehållsbeloppet ska under vissa förutsättningar och i skälig omfattning höjas för de personer som på grund av särskilda omständigheter har varaktigt behov av ett inte oväsentligt högre belopp (> 200 kr per månad).

Det kan t ex gälla följande kostnader:

- Rehabilitering/habilitering
- Fördyrad kost p g a matdistribution eller heldygnskost i särskilt boende.
- Fördyrad kost för yngre funktionshindrade
- Bosättning, familjebildning, fritidsaktiviteter m.m. för yngre funktionshindrade
- God man

Det individuella beloppet påverkas också av hur mycket avdrag den enskilde kan göra från schablonbeloppet.

Avdrag kan göras om kostnaden ingår i avgiften för särskilt boende t ex hushållsel, förbrukningsvaror, möbler och husgeråd. Detta måste anpassas till det aktuella boendet/förhållandet. Avdraget följer de belopp som bestäms årligen på nationell nivå i försörjningsstödsnormen.

Följande maxavdrag gäller (2018 års siffror):

- Media 200 kronor (TV-licens/12 månader)
- Förbrukningsvaror 120 kronor (enl Konsumentverkets norm)
- Hemutrustning 285 kronor (50 % av Konsumentverkets norm)
- Hushållsel Koppargården 203 kronor (enl beräkningar Nils Holgersson-rapporten 0217)
- Hushållsel Heden 190 kronor (enl beräkningar Nils Holgersson-rapporten 2017)

Totalt avdrag Koppargården	808 kronor/månad
Totalt avdrag Solgården	605 kronor/månad
Totalt avdrag Heden	795 kronor/månad

Dubbel bosättning

När omvårdnadsbehovet bedöms så omfattande att personen måste flytta in i särskilt boende kan hänsyn tas till dubbla boendekostnader via hyresrätt genom reducering av omvårdnadsavgiften i högst tre månader och dubbla boendekostnader via fastighet och bostadsrätt, genom reducering av omvårdnadsavgiften i högst sex månader. En förutsättning för att få kostnaden reducerad är att det tidigare boendet sägs upp eller avyttras.

Tillägg

Den enskilde har alltid rätt att få sin avgift individuellt prövad utifrån sina behov. Behovet ska vara av varaktig karaktär och avse ett icke oväsentligt belopp (>200 kr/mån). Dessutom ska det inrymmas under begreppet normala levnadskostnader.

Det är i första hand kommunens ansvar att utreda om den enskilde har behov av ett högre belopp. Exempel på detta kan vara kostnader för:

- God man
- Fördyrad kost

Mat

Den av Konsumentverkets beräknade livsmedelskostnaden (råvarukostnaden) ingår i schablonbeloppet.

Fördelningen över dygnet av matkostnaderna är enligt nedan:

- Frukost 20 procent
- Lunch 30 procent
- Mellanmål 10 procent
- Middag 40 procent

I de fall lunchen är dagens huvudmål beräknas den med middagens värde 40 procent.

Boendekostnad

Den enskilde ska även förbehållas medel för boendekostnaden i vilken följande kostnader ska ingå:

- Hyra (enligt hyreslagen)
- Bostadsrättsavgift
- Ej avdragsgill ränta
- Driftkostnad
- Tomträttsavgäld
- Fastighetsskatt

Här kan kommunen använda sig av reglerna för bostadstillägg i rimlighetsbedömningen men de faktiska boendekostnaderna ska beaktas. I de fall då någon person delar rum med annan än make eller sambo, finns ett högsta belopp även för boende. Det anges som andel av prisbasbeloppet.

För makar där den ena maken bor i särskilt boende och den andre i egen bostad tillämpas reglerna som om båda vore ensamstående. Det innebär att det högre förbehållsbeloppet för ensamstående tillämpas. Om det är förmånligare för den enskilde tillämpas dock reglerna för sammanboende makar.

Högekostnadsskydd (maxtaxa)

Den högsta nivå på avgiften för hemtjänst och dagverksamhet är 0,5392 gånger prisbasbeloppet per år delat med tolv. För 2018 motsvarar det 2 044 kronor per månad.

Avgiftsutrymme

Förbehållsbeloppet dras från nettoinkomsten (inklusive bostadsstöd).

Denna summa utgör den enskildes betalningsförmåga = avgiftsutrymme.

Om den enskildes betalningsförmåga understiger förbehållsbeloppet blir avgiften 0 kronor.

Faktisk avgift för kost i särskilt boende och för matdistribution i ordinärt boende tillkommer utöver hemtjänstavgiften (inklusive larm, dagvård och korttidsvård) oavsett hur stort avgiftsutrymmet är.

Avgiften är individuell. För sammanboende makar tas avgift således ut av den av makarna som har beviljade insatser.

Om båda makarna har beviljade insatser debiteras var och en för sin insats.

Underlag för beräkning av avgift

Avgiftens storlek utgår från fattade biståndsbeslut enligt Socialtjänstlagen (SoL) eller utifrån kommunens ansvar enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och beräknas individuellt för varje enskild person.

Den enskilde är skyldig att själv informera om förhållanden som kan påverka beräkningen av avgiften.

Minst en gång om året görs en förfrågan om inkomster och utgifter. Inkomster från Pensionsmyndigheten läses in regelbundet.

Den som inte lämnar in uppgifter kommer att debiteras den hösta avgiften. När kommunen får in uppgifter om nya förhållanden ska ett nytt avgiftsbeslut fattas.

Den 1 maj varje år ska ny avgift beräknas per person, efter inhämtande av inkomstuppgifter från den enskilde.

För lågt förbehållsbelopp

Reglerna innebär inte ett allmänt försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen. Kommunen har ingen skyldighet att betala ut medel till någon för att han eller hon ska nå upp till det förbehållsbelopp som anges i lagen.

Särskilt boende

I särskilt boende betalar den enskilde hyra, mat och omvårdnadsavgift.

Kommunal hälso- och sjukvård inkluderas i omvårdnadsavgiften.

För medicin och läkarvård gäller landstingets avgifter och högkostnadsskydd.

Avgiften är individuell och tas ut av varje enskild.

Reducering av avgift vid frånvaro

Reducering av vårdavgift görs endast om omvårdnadstiden är så låg att avgiften överstiger kommunens självkostnadspris.

- Reducering görs från och med dag 2 där daglig hjälp ingår. Den dag personen återkommer tas ingen avgift ut.
- För personer som inte har daglig hemtjänst reduceras avgiften i proportion till utebliven hjälp.
- Planerad frånvaro ska meddelas hemtjänstgruppen minst en vecka innan för att få avgiftsreducering från dag 1.
- Reducering för matdistribution görs från och med dag 2 vid akut frånvaro och vid planerad frånvaro från dag 1 om hemtjänsten är meddelad minst tre dagar i förväg.
- Matkostnad i särskilt boende/korttidsvistelse reduceras från och med första hela frånvarodag. Reduktionen per dag görs med det belopp som erhålls genom att dela månadskostnad för mat med aktuell månads antal dagar. Vid återkomst debiteras matkostnad från och med första hela närvarodag.

Avgift och hyra vid dödsfall

Avgift för kost och vård och omsorg betalas till och med dag för dödsfall. Vad gäller hyreskostnad i särskilt boende tillämpas hyreslagens bestämmelser, vilket innebär att innevarande månad, samt månaden efter dödsfallet ska hyra betalas, i de fall när inte efterlevande behöver extra tid för städning.

Felaktiga avgifter

Vid felaktig debitering, då felet beror på kommunens handläggning, ska för högt uttag återbetalas för max 12 månader bakåt i tiden. Om istället för låg avgift debiterats på grund av kommunens handläggning sker ingen retroaktiv debitering. Om felaktigheterna beror på att inlämnade uppgifter ej varit rätt eller att de varit ofullständiga och detta har resulterat i för hög avgift sker rättelse maximalt tre månader tillbaka. Om avgiften av samma skäl blivit för låg sker retroaktiv debitering med tre månader.

Försäkringsfall

Om hemtjänstinsatserna av skadeståndsrättsliga skäl eller försäkring ska bekostas av annan än den som får biståndet ska kommunens faktiska kostnader (självkostnader) för insatsen debiteras. Maxtaxa gäller således inte. (Svenska Kommunförbundets cirkulär 1996:161)

Överklagande

Den enskildes avgiftsbeslut kan överklagas genom förvaltningsbesvär (16 kap 3§ socialtjänstlagen) till allmän förvaltningsdomstol. Denna rätt gäller dock inte avgift för mat, hyra eventuell snöskottning eller liknande samt inte heller för transporter.

Den enskilde har rätt att överklaga ett avgiftsbeslut om:

- Avgiftens storlek inte stämmer
- Avgiftsändring skett, det vill säga ett nytt beslut om avgift fattats
- Beräkning av avgiftsunderlaget anses felaktigt
- Boendekostnaden förändras
- Förbehållsbeloppet förändras

Avgifter inom äldre- och handikappomsorg för Ljusnarsbergs kommun från och med 2018-01-01

Högsta avgift för hemtjänst i ordinärt boende

2 044 kr/månad (2018 års nivå)

Minimibelopp (förbehållsbelopp)

Ensamboende: 5 136 kr/månad (2018 års nivå)

Makar och sammanboende, per person: 4 340 kr/månad (2018 års nivå)

Hemtjänst/nattpatrull/anhörigvård

(Kontrolleras mot avgiftsutrymme och ingår i maxavgift)

432 kr/timme, max 2 044 kr/månad (maxavgift, 2018 års nivå)

För att justering av hemtjänstavgiften ska ske, ska de utförda timmarna under en och samma kalendermånad understiga 6 timmar. I annat fall är det avgiftsutrymme eller maxavgift som gäller.

1 tim/månad = 432 kr

2 tim/månad = 864 kr

3 tim/månad = 1 296 kr

4 tim/månad = 1 728 kr

5 tim/månad eller fler = 2 044 kr

Trygghetslarm

(Kontrolleras mot avgiftsutrymme och ingår i maxavgift)

373 kr/månad

Ledsagare till sjukhus eller annan vårdinrättning

(Kontrolleras mot avgiftsutrymme och ingår i maxavgift)

432 kr/gång

Dagvård/arbetsterapi

(Kontrolleras mot avgiftsutrymme och ingår i maxavgift)

79 kr/tillfälle (kostavgift tillkommer)

Kostavgift dagvård/arbetsterapi

(Kontrolleras mot avgiftsutrymme och ingår i maxavgift)

74 kr/tillfälle (65 % av heldygnskost/30 + tillagning och distribution)

Kommunal hälso- och sjukvård

432 kr/timme

Korttidsboende/växelvård

(Kontrolleras mot avgiftsutrymme och ingår i maxavgift)

136 kr/dygn (kostavgift tillkommer)

Kostavgift korttidsboende/växelvård

120 kr/dygn (hänsyn tas vid beräkning av förbehållsbeloppet) Kostavgift för korttidsplats får aldrig överskrida heldygnskost (motsvarar cirka 28 dygn)

Måltidskostnad

Matlåda/matdistribution

64 kr/matlåda

Matbricka (Treskillingen)

68 kr/matbricka

Särskilt boende

Omvårdnad vid särskilt boende

2 044 kr/månad (2018 års nivå)

Kostavgift i särskilt boende

3 383 kr/månad (2018 års nivå)

Förbehållsbelopp i särskilt boende

Koppargården: Minimibelopp 5 136 kr/månad + tillägg kost 1 503 kr/månad – div avdrag 808 kr = 5 831 kr (förbehållsbelopp)

Solgården: Minimibelopp 5 136 kr/månad + tillägg kost 1 503 kr/månad – div avdrag 605 kr = 6 034 kr (förbehållsbelopp)

Heden: Minimibelopp 5 136 kr/månad + tillägg kost 1 503 kr/månad – div avdrag 795 kr = 5 844 kr (förbehållsbelopp)